

STRATEGIE PSANÍ A STRUKTURA ODBORNÉHO TEXTU

Ivan Jarabinský

*Organizace, systematičnost, replikovatelnost,
zaměření*

Struktura přednášky

- Problémy abstraktů a diskuse

- Zásady a strategie čtení

- Výběr tématu

- Návrh výzkumu

- Cíle práce

- Struktura

- Úvod

- Teoretická část

- Metodologie a data

- Analytický část

- Závěr

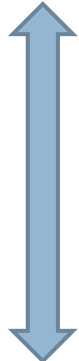
- Zadání seminárního úkolu

Abstrakty

□ Problémy obecně

1. Obecně známá tvrzení
2. Reformulace otázek a cílů
3. Absence metod (teorie?)
4. Chybné/nepravdivé shrnutí výstupů

□ Jaké množství textu jste z článku Petra Vody přečetli?

- 100 – 95 %
 - 94 – 80 %
 - 79 – 50 %
 - 49 – 21 %
 - do 20 % včetně
-
- svědomitost
- efektivita

Zásady a strategie čtení odborného textu

- Efektivní čtení: „*číst účelně, selektivně, interaktivně a kriticky*“ (Gillet et al. 2009)
 - Účelnost – vím, proč to čtu, co hledám, jak mi to pomůže
(práce se summary, recenzemi, klíčovými slovy, atp.)
 - Selektivnost – čtu relevantní věci (nemusím vždy přečíst všechno)
(práce s obsahem, úvodem, názvy kapitol)
 - Interaktivita – ptám se autora na to, co mě zajímá
 - Musím „být v obraze“, orientovat se, zapojovat mozek; ne vždy musím souhlasit s danými tvrzeními, ale musím vědět proč
 - Aktivní čtení – s autorem neustále polemizujeme
 - Kritičnost – hodnocení síly argumentů, rozlišování názorů a fakt, jednostranné info nebo různé úhly pohledu, jsou prezentovány alternativy?

Zásady a strategie čtení odborného textu

- Výstupem je znalost toho,
 - ▣ Čím se autor zabývá
 - ▣ K jakým závěrům dospěl
 - ▣ O co své závěry opírá
 - ▣ Jsme schopni nabyté informace aplikovat pro naše potřeby?

Postup při získávání informací z odborných textů

1. Najít relevantní texty

- ▣ Viz minulý seminář (zdroje, databáze) + summary, recenze, klíčová slova

2. Efektivně tyto texty číst

- ▣ Vědět kde co hledat (úvod a jeho členění, obsahy knih, názvy kapitol,...)
- ▣ Skimming (čtení prvních/posledních vět odstavců)
- ▣ Scanning (hledání konkrétních info v textu – např. definici atp.)

3. Vytváření poznámek - individuální

- ▣ Podtrhávání/zvýrazňování, zkratky, výpisky, mentální mapy, štítkování
 - ▣ Buďte při tvorbě výpisků konzistentní – odlišení přímých citací od parafrází

4. Vytváření databází

- ▣ Zálohování dat – flash disc, dropbox.com, google drive, notes a tužka

Výběr tématu

- Hledání prázdných míst: Co bych chtěl vědět? Našel jsem to? Které otázky nebyly položeny? Jaké odpovědi, které jsem očekával, nikdy neobjevily? Jak bude vypadat projekt, který se takových otázek má týkat?
- Otázku je možné vztáhnout taky k zájmům okolí, ne jen sebe samého... (NEKRÁST TÉMATA!!!)
- Veřejné debaty
- Čemu bych se chtěl věnovat po škole?

Jaké zdroje hledáme?

Jaká je kvalita voleb v České republice?

Návrh výzkumu

- Výzkumné otázky, které chceme položit (cíl)
- Proč stojí za to tyto otázky zodpovědět?
(**OSPRAVEDLNĚNÍ!!!**)
- Pracovní hypotézy nebo předpoklady (co očekáváme?)
- Jakou použijeme výzkumnou metodu a proč?
- Jaká data použijeme?
- Podložit rovněž odkazy na příslušnou literaturu!!!
 - Ne ani tak, že budeme čerpat z nějaké učebnice, jako spíše k zarámování samotného tématu práce, hlavní teorie, přelomová díla

(Zažít to, co předpokládáme?)

Cíl práce

Výzkumná otázka

- Prvotní zachycení → □ Co...?
- Analytický popis (utřídění fenoménů podle určitých konceptů) → □ Jak...? Je...?
- Vysvětlení - aplikace teorie (dedukce) → □ Efekty příčin
- Formulace teorie (indukce) → □ Příčiny efektů } Proč...?
- Porozumění/interpretace → □ Jak vnímají...?

Struktura práce – např.

- (Anotace/abstrakt)

1. Úvod

2. Teorie

3. (Data a metody)

4. Praktická část –
analýza

5. Závěr

6. Bibliografie

7. Přílohy

- Tento formát je velmi častý (především u kvantitativních studií, anglo-amer.), ne však nutný
- Jistě tak nebude vypadat literature review, filozof. texty, atp.
- Nutné je, aby práce byla logicky strukturována
- Každá kapitola musí mít své **logické místo** a **funkci** s ohledem na hlavní výkladovou linku, tezi

Hlavní argument / Teze

- Jaký je hlavní argument Vaší práce? Vaše tvrzení, které je analyzováno.
- „I argue that...“
- Můžete to formulovat jako předpoklad nebo jako zjištění
- „*Poiré and Magaloni (forthcoming) argue that party identification is highly endogenous to electoral choice.*“ (Diaz-Cayeros, Magaloni and Weingast 2003)

Úvod

- Téma a vymezení cíle práce
 - Výzkumná otázka (**VŽDY!!!**) – jasně formulovaná na základě cílů práce
 - Pozor na příliš otevřené otázky! – čtenáři musí být zřejmé, že jste je následně zodpověděli!
 - **Ospravedlnění tématu** (proč se tomu věnuji?) - Ospravedlnění jako „Málo prozkoumaná“, „mám zájem o toto téma“ a „je „in““ jsou nedostatečná pro výzkum!!!
 - Časové, obsahové, geografické vymezení tématu
 - Logicky především ve vztahu k tématu a ospravedlnění
 - Obhajoba použité metody (někdy samostatná kapitola)
 - Stav zpracování v odborné literatuře
 - Analýza použitých pramenů a literatury (někdy v kapitole data)
 - Vysvětlení členění (struktury) práce (logicky provázat)
- Rozsah – cca 10 % práce

Teoretická část

- Slouží k představení teoretických předpokladů obvykle na základě dosavadních znalostí v dané tematické oblasti (literatura)
- Představuje a ospravedlňuje koncepty a předpoklady, od kterých se odvíjí analytická část (**ZAMĚŘENOST**)
- Kritická a analytická diskuse
 - Teoretická část neznamena popis historie daného státu!!!
 - Pochopení toho, proč se co a jak zkoumá, abych to pak mohl sledovat také 😊

Metodologie a data

- Slouží k **transparentnosti** a **replikovatelnosti** výzkumu
- Popis použitých dat, nástrojů analýzy, využitých metod, logika výběru případů, operacionalizace konceptů (ve formě indikátorů)

Data nejsou jen čísla, často jsou však pro systematicčnost do číselné podoby převáděna

- Obsahová analýza (analýza projevů – je politik levicový?)
- Statistiky

Obsahem ANALYTICKÉ části je METODA

- Analytická část, stejně jako celá práce, musí být **ZAMĚŘENÁ**
 - Odchyly od tohoto postupu jsou většinou ku škodě a je potřeba je následně odstranit – přidáváte si tak zbytečnou práci
- Využívá určitých dat, která zpracovává pomocí dané metody
- **INTERPRETACE VÝSLEDKŮ ještě PŘED ZÁVĚREM!!!**
- Dovysvětlovat, ale neodbíhat od tématu

Závěr

- „Zrcadlení úvodu“
- Sumarizace otázek a především odpovědí
- Místo pro diskutování vašich zjištění
- Poté se věnujeme možným implikacím
 - Zde se projeví Vaše ospravedlnění
 - Co to znamená pro danou výzkumnou oblast? Je to v souladu/rozporu s jinými teoriemi?
 - Jaké důsledky to může mít pro samotné politiky (policy)?
 - Potřeba dalšího výzkumu?
- Neobjevují se zde nové informace!!!; Čím se v práci nezabýváme, to neprezentujeme jako výstupy

Zdroje

- Císař, O.: „*Jak na výzkum v sociálních vědách? Výzkumný rámec, atributy a typy vědeckých prací.*“ In Beneš, V., Drulák, P. (Eds.), *Metodologie výzkumu politiky*. Praha, SLON, v přípravě. Dostupné na: https://www.academia.edu/6184655/Jak_na_vyzkum_v_socialnich_vedach_Vyzkumny_ramec_atributy_a_typy_v_edeckych_praci. (s. 7-18)
- Van Evera, S., 1997. *Guide to Methods for Students of Political Science*. Ithaca and London, Cornell University Press, 97-111.
- Příklad dobrého úvodu: Císař, O. - Navrátil, J. – Vráblíková, K., „Staří, noví, radikální: Politický aktivismus v České republice očima teorie sociálních hnutí.“ *Sociologický časopis* 47 (1). 137-140.

Zadání úkolu č. 3

- Výběr tématu a názvu seminární práce
 - ▣ Ospravedlnění – zdůvodnění volby tématu
- Formulace cílů (v kombinaci s výzkumnou otázkou)
- 5 relevantních zdrojů k tématu (zdrojovaných podle jedné normy)
- Doporučuji rovněž pořádně promyslet strukturu práce, resp. promyslet, jakým způsobem otázku zodpovíte. Ne výsledek, ale spíš postup. Jestli toho budete schopni, co k tomu budete potřebovat, atp. Prostě udělat si předběžný **návrh výzkumu** (viz výše).
- S jasným návrhem práce se bude lépe (a mnohem rychleji) psát úvod. Dobrý úvod vám příště vhodně zaměří a strukturuje práci. Práce pak bude mnohem kvalitativněji